

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

XXXVII. De verbis Psalm. Hæc est generatio quærentium Dominu[m] &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

hat quemque voluptas, quis explicet: Videas certe eos quicquid adepti sunt parvipendere, non attendere quanto labore & desiderio ea vix tandem consequi potuere: quoniam vilescunt eis omnia præ desiderio minoris fortè rei, quam alteri cœperint invidere.

Et tu ergo non magnopere cogites quæ tibi videris habere, nisi forte interdum, ut gratias agere possis, & te noveris debitorem ei qui dedit: seu gratiâ consolationis, cum id necesse fuerit, ne qualibet ex causa tristior sis. De cætero ea semper magis attende quæ alius habet, tu non habes: quòd hæc cogitatio in humilitate te custodiat, & à descensu tepiditatis elonget, magis autem & accendat desiderio proficiendi. Vide autem quantum è regione malum cogitatio illa parturiat, qua sedulè versas in animo quod tibi habere videris, alterum quempiam æstimas non habere. Hinc enim elevaris in superbiam, dum te præponis alteri. Hinc proficere negligis, dum te magnum quempiam arbitraris. Hinc demum incipis & deficere, dum tibi alterius comparatione etiam nimis egisse videris, sicque in tepiditatem incidis, & incipis remissius agere. Scimus autem quia DEUS superbis resistit, humilibus autem dat gratiam ^b, & quia maledictus, qui opus Dei negligenter fecerit ^c. Beati verò qui esuriunt & sitiunt justitiam: quia si spiritu facta carnis mortificaverimus, vivemus: si verò secundum carnem vixerimus, moriemur.

Fervor mundanorum languidos religiosos confundit.

Alterius bona, non mala; propria verò mala, non bona consideranda ad custodiam humilitati.

*b Iacob. 4. b
c Hier. 48. d*

S E R M O XXXVII.

De verbis Psalmi. *Hæc est generatio quærentium Dominum, quærentium faciem DEI Iacob ^a.*

F Diversis & diversa quærentibus hominum turbis animo fatigatus, quam desideranter ad hunc cuneum hodie spiritum refocillaturus accessi! Gratias Deo, non sum fraudatus à desiderio meo, non frustratus à spe mea. Concupivi videre, vidi, & liquefacta est anima mea. Repletus sum consolatione, superabundo gaudio, omnia interiora mea nomini Domini benedicunt, omnia ossa mea dicunt, Domine quis similis tibi? Nempe prospiciens eminus cum accederem: fateor, videre mihi corporaliter visus sum, quos in spiritu quondam Propheta prævidit, & continuo subiit animum, quod ore ille depromiserat, ut cum eo psallerem dicens: *Hæc est generatio quærentium Dominum.* Multæ sunt generationes hominum, & (ni fallor) *tertia* ista generatio, quæ nunc viget & apparet in vobis. *Prima* siquidem generatio nec quærens adhuc Dominum, nec quæ sita fuit à Domino: cum in oblivione mentis & reatu iniquitatis unumquemque genuit mater sua. *Secunda* proinde statim (sicut necesse erat) ex aqua & spiritu remedium nobis exhibuit festinatum: & fuit illa generatio nondum quidem generatio quærentium, sed tamen jam quæsitorem, quòd nec scientes adhuc

a Psal. 32. b

Nota desiderium & affectum viri sancti è turbis hominum & negotiorum ad suos revertentis; à quibus non raro licet intuitus abstrahatur causa Ecclesie & utilitatis publicæ.

Generatio hominum triplex.

Sermones S. Bernardi.

Ppp

adhuc

adhuc quærere Dominum, nec valentes ipse quæferit. Quæsit igitur nos, & acquisivit in generatione secunda, ut essemus iam populus acquisitionis. Si adhuc forte senior frater murmurat, & invidia contabescit, dicitur ei *b. Quoniam epulari & gaudere oportebat, quia hic frater tuus perierat, & inventus est.*

Religionis professio est regeneratio.

Psal. 53. b

Ioan. 1. a

Psal. 23. b

Deus simul habetur, quæritur.

Eccli. 24. c.

Cæterum ad hoc statim quæsit nos Dominus, ut quæreretur tempore opportuno, cum iam posset quæri, posset & inueniri, Væ nobis quoniam tam diu dissimulavimus & negleximus quærere vitam, quærere eum, qui solus bonus est quærentibus se, animæ speranti in se. Væ tibi generatio prava & exasperans, mala & adultera generatio, mendacium usque hodie quæritans, & diligens vanitatem, nec servans fidem cui desponsata fueras veritati. Nunquid non opus habet eiusmodi generatio nasci denuò, iterum generari? Et maximè. Nempe genimina viperarum facti, tanto magis nunc necesse habent in ventrem matris gratiæ iterato introire & nasci, quanto facta noscuntur posteriora eorum deteriora prioribus. Gratiæ ipsi gratiæ, & si dici potest, plusquam gratiæ miserationi, quæ beneficijs obruit non modo immeritos, sed nimium malè meritos & ingratos. Gratiæ ei qui regeneravit vos etiam hac vice in spem vitæ, ut adoptionem filiorum reciperetis. Voluntariè enim nunc propriè genuit vos, verbo utique veritatis. Nam quod prius vos genuit sacramento equidem pietatis, etsi voluntarium generanti, genitis tamen voluntarium esse non potuit, in quibus adhuc nullus voluntatis usus, nullum rationis exercitium fuit, ac proinde nulla generationis ipsius agnitio, nulla tanti notitia genitoris. Nunc demum voluntaria generatio voluntarium exhibet sacrificium, juxta illud *c. Voluntariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.*

Hæc est generatio quærentium Dominum. Quærentium, an habentium dicam? Habentium utique & quærentium. Alioquin non possent quærere non habentes. Sed quid habentes, aut quid quærentes? Vel potius quomodò habentes, quomodò requirentes? Verbo geniti, verbum habent. Nunquid non verbum Dominus? Ioannem audi. *Et Deus erat Verbum d.* Quid ergo iam amplius quærit generatio quærentium Dominum? Considera quid sequatur in psalmo *e. Hæc est generatio quærentium Dominum, quærentium faciem Dei Iacob.* Eundem proinde habent pariter & requirunt, quia unus idemque & Verbum Patris, & splendor paternæ gloriæ est. Et is quidem non quæsitus haberi forsitan potest, non habitus autem quæri omninò non potest. Denique ipsa est quæ de se loquitur sapientia *f. Qui edit me, adhuc esuriet.* Potens ipse est præstare etiam se non quærenti, qui (ut supra ostendimus) de cumulo gratiæ & benedictione dulcedinis quærit & prævenit adhuc quærere non valentes. Nemo autem
ante

ante idoneus quærere quam habere, quia *nemo*, inquit *g* *veni ad me, nisi Pater meus traxerit eum.* Adest ergo qui trahit, & quodammodo necdum adest, qui non aliò trahit quam ad seipsum. Nunquam enim nec usquam sine Filio Pater adest per fidem ut ad speciem trahat. Quomodo ergo nunc non exultet spiritus meus, quomodo non sine modo jucundetur in generatione ista quærentium Dominum? Nempe testimonium credibile nimis gustatæ sapientiæ, est esuries ipsa tam vehemens. Certissima mihi probatio & indubitabile argumentum quia habetis quem sic quæritis, & in vobis habitat, qui tam validè trahit vos ad seipsum. Non enim humanæ possibilitatis est cursus iste, eius dextera facit virtutem, cui semper necesse est ut clametis *h*: *Trabe nos post te, in odore unguentorum tuorum curremus.* Non, inquam, ab homine forma ista conversationis, nec aliud experimentum quærimus eius qui in vobis habitat Christus quàm quòd ita quæritis Christum.

Videtis enim, fratres, qualem spiritum accepistis, spiritum qui ex Deo est, ut sciatis quæ à Deo donata sunt vobis. Audivimus Apostolicum, audivimus & Prophetiçum, etiam & Angelicum, quibus nihil nobis arbitror posse sublimius affectari. Sanè è singulis mihi videor in vobis aliquid & magnum aliquid invenire. Quis enim cœlibè vitam, vitæ cœlestem & angelicâ dicere vereatur? Aut quod in resurrectione futuri sunt omnes electi, quomodo non iam nunc estis, sicut Angeli Dei in cœlo, à nuptiis penitus abstinentes? Amplectimini, fratres, preciosissimam margaritam, amplectimini sanctimoniam vitæ, quæ vos efficit sanctorum similes, & domesticos Dei: dicente Scriptura *i* *Incorruptio facit proximum esse Deo.* Ita ergo non vestro quidem merito, sed gratia Dei estis quod estis, quod ad castitatem & sanctimoniam spectat, angeli quidem terreni, aut potius cœli cives: sed interim in terra peregrini. Quamdiu enim sumus in hoc corpore, peregrinamur à Domino.

De prophetia quid dicimus? *Lex & propheta usque ad Ioannem*: veritas ait *k*. Veruntamen non erat ille adversarius, sed discipulus utique veritatis, qui dicebat etiam post Ioannem *l*. *Ex parte enim cognoscimus, & ex parte prophetamus.* Cessavit ergo prophetia, quia iam cognoscimus, necdum tamen tota cessavit, quia adhuc ex parte. *Cum venerit m*, quod perfectum est, *evacuabitur quod ex parte est.* Siquidem ante Ioannem qui fuerunt prophetæ, utrumque adventum Domini prophetabant, & quasi neutra adhuc pars salutis in notitia, sed utraque in prophetia erat. Magnum sanè prophetandi genus, cui vos deditos esse conspicio: magnum prophetiæ studium, cui vos video mancipatos. Quod illud? Nempe juxta Apostolum non *considerare quæ videntur, sed quæ non videntur*, sine dubio prophetare est. *Ambulare in spiritu, ex fide vivere, quæ sursum*

Pppp 2

g Ioan. 6. c.
Deus quæri non potest, nisi prius habeatur.

h Cant. 1. a.
Signum habitantis in nobis Christi, est quærere Christum.

Religiosorum cœlebs vita cœlestis & angelica.

i Sap. 6. e.

k Luc. 16. d

l 1. Cor. 13. c.
Et quodammodo Prophetica.
m Ibidem.

n 2. Cor. 4. d
Mystrum prophetandi.

sunt

genus, ambulare in spiritu seu ex fide vivere.

funt quærere, non quæ super terram: oblivisci quæ retro sunt, & extendi in anteriora, ex magna parte prophetare est. Alioquin quonam modo nisi per spiritum prophetiæ conversatio nostra in cœlis? Sic nimirum prophetæ olim quasi non inter homines erant sui temporis, sed virtute & impetu quodam spiritus dies illos transilientes exultabant ut viderent diem Domini, & videbant & lætabantur in ea.

o Matt. 19. d
Religiosorum
vita apostolica.

Sed & professionem apostolicam audiamus. *Ecce nos reliquimus omnia* °: & *secuti sumus te*. Si gloriari licet, habemus gloriam: sed si sapimus, habere curabimus apud Deum. Hæc enim vera est gloriatio, ut qui gloriatur, in Domino gloriatur. Nam neque manus nostra excelsa, sed Dominus fecit hæc omnia. Fecit nobis magna qui potens est; ut merito magnificet anima nostra Dominum. Ipsius enim magno munere factum est, ut magnam illud propositum, unde magni gloriabantur Apostoli, magnificè sequeremur. Forte etiam si in hoc quoque gloriari voluero, non ero infipiens. Veritatem enim dicam, esse hic aliquos, qui plusquam navem & retia reliquere. Quid verò illud quod ipsi quidem Apostoli reliquerant omnia, sed ut præsentem in carne Dominum sequerentur? Non est nostrum dicere, securius ipsum Dominum audiamus. *Quia vidisti me*, inquit P, *Thoma credidisti: beati qui non viderunt, & crediderunt*. Forte etiam prophetandi genus excellentius esse videbitur, non intendens quibuscunque temporalibus rebus & transiuris aliquando: sed spiritualibus & æternis; nihilominus in vase fictili thesaurus castitatis illustrior, in carne fragili ex aliqua parte probabilior virtus.

p Ioan. 20 g

Ubi ergo *Angelica* in hoc corpore conversatio, in corde *prophetica* expectatio, in utroque *apostolica* perfectio invenitur: quatenus iste cumulus gratiarum? Quid retribuitis Domino pro omnibus quæ retribuit vobis? Sublimis gradus, sed eo amplius periculosa ruina. Nunquid non tres cœli sunt quos ascendimus? Itaque qui stat, videat ne cadat. *Videbam*, inquit I, *Satanam tanquam fulgur de cœlo cadentem*. Ex alto corruit, fractus, & comminutus est, desperata est plaga eius. Factus est spiritus eius vādens, & non rediens. Nunquid & vos vultis abire? *Satanas ruit, nunquid & ruitis vos secum?* Quam salubrius vobis stare in vijs Domini, stare in gratia in qua statis. Non enim beatus vir qui non abiit in via peccatorum, beatus magis cuius est auxilium abs te Domine. Ibunt enim huiusmodi de virtute in virtutem, ad videndum Deum deorum in Sion, ad videndum in bonitate electorum tuorum, ut lauderis cum hæreditate tua. Ipsi nempe hæreditas, ipsi sunt dij, & filij excelsi omnes.

q Luc. 10. c
Religiosorum
status sublimis, sed periculosa ruina.

r Psal. 104. a

Itaque, Fratres mei, quandoquidem verissimè certissimeque hæc est generatio quærentium Dominum, quærentium faciem Dei Iacob: quid vobis dixerim aliud, quam quod idem Propheta ait *; *Letetur cor quærentium Dominum;*

*Dominum : querit Dominum & confirmamini : querite faciem eius semper? Et quod alius quidem dicit *ſ* : Si queritis, querite, Quid est si queritis, querite? In simplicitate cordis querite illum *t*. Non aliud tanquam illum, non aliud præter illum, non aliud post illum. In simplicitate cordis querite illum. Simplex natura, simplicitatem cordis exquirat. Denique & cum simplicibus sermocinatio eius. Vir duplex animo, inconstans est in omnibus vijs suis *u*. Non potest quem queritis inveniri ab his qui ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt. Æternitas est : quæ nisi perseveranter quærita, minimè invenitur. Væ etiam peccatori terram ingredienti duabus vijs. *x*. Nemo enim duobus dominis servire potest *y*. Ne hanc quidem duplicitatē amat integritas illa, perfectio illa, illa plenitudo. Indignum enim est ei, ut invenendam se præbeat, nisi perfecto eam quæsieris corde. Cæterum si odibilis est canis reuersus ad suum vomitum *z*, & sus lota in volutabro luti, sed & ipsum quoque quem invenerit tepidum *a*, ex ore suo evomere incipit Deus : simulator & proditor ubi parebunt? Si maledictus qui facit opus Dei negligenter *b*, qui fraudulenter fecerit, quid meretur? Fugiamus hanc duplicitatem, charissimi, & à fermento Pharisæorum omnimodis caveamus. Veritas est Deus, & tales quæsitores requirit, qui quærunt eum in spiritu & veritate. Si nolumus frustra quærere Dominum, quæramus veraciter, quæramus frequenter, quæramus perseveranter : ut nec pro illo quæramus aliud, nec cum illo aliud, sed nec ab illo ad aliud convertamur. Facilius est enim cælum & terram transire, quàm ut sic quærens non inveniat, sic petens non accipiat sic pulsanti non aperiatur.*

ſ Isa. 12. c.
t Sap. 1. a *

u Iacob 1. b.

x Eccli. 2. c.
y Luc. 18. c.

z 1. Pet. 2. d
a Apoc. 3. b

Quomodo quærendus Deus ut inveniat.

S E R M O XXXVIII.

In illud Apost. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* Rom. 8.

PAUPERES quidem videmur & sumus : sed si spiritum qui ex Deo est accipiamus, ut sciamus quæ à Deo donata sunt nobis ; magna ab eo gloria, magna nobis est collata potestas. *Quotquot, inquit, ^a, receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri.* An non potestas filiorum Dei est ista, quando etiam nobis serviunt universa ? Sciebat enim Apostolus ipse, quoniam *diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum ^b.* Sed fortè dicat aliquis verum, quid hoc ad me ? & in pusillitatem cordis sui talia meditetur ; Glorientur certè de potestate filiorum Dei, in quibus filialis erga eum fervet amor, viget affectus ; ut præsumant omnia sibi cooperari in bonum, qui Deum diligunt in veritate. Ego verò mendicus sum & pauper, carens affectu filiali, expers dignæ devotionis. Sed attende quod sequitur. Nullum enim desperationi locū reliquit in scriptura sua, qui alio loco sic loquitur *c*

a Ioan. 1. b.

b Rom. 8. c.